

SAYILAR VE NİCELİKLER 2

Bütün, Yarım ve Çeyrek İlişkisi

Bir varlığın tamamına bütün denir. Bütün, eş parçalara ayrıldığında oluşan parçalar arasındaki ilişkiyi inceleyebiliriz.

Bir bütün iki eş parçaya ayrılırsa her parça yarım olur.

Dört eş parçaya ayrılırsa her parça çeyrek olur.

İki yarım bir bütünü, dört çeyrek yine bir bütünü oluşturur.

İki çeyrek ise bir yarıma eşittir.

Örnek olarak bir ekmek, elma ya da pizzayı eş parçalara ayırdığımızı düşünebiliriz. Parçaların eş olması çok önemlidir; eş olmayan parçalarda yarım ya da çeyrekten söz edemeyiz.

Bütün, yarım ve çeyrek arasındaki ilişkiyi anlamak, kesir düşüncesine sağlam bir başlangıç yapmamızı sağlar.

Paraları Değerlerine Göre Çözümlüyorum

Paralarımızı yalnız görünüşlerine göre değil, taşıdıkları değere göre tanırız. Madenî paralar ve kâğıt paralar günlük yaşamda birlikte kullanılır.

- 1 TL = 100 kuruştur.
- 25 kuruş, 10 kuruştan daha değerlidir; 50 kuruş ise

yarım lira değerindedir.

- Aynı değeri farklı para gruplarıyla gösterebiliriz.

Örnekler: 1 TL = 2 tane 50 kuruş = 4 tane 25 kuruş = 10 tane 10 kuruş.

Para değerlerini doğru anlamak; alışverişte ödeme yaparken, para üstünü düşünürken ve tasarruf ederken bilinçli davranmamıza yardımcı olur.

Zaman Ölçü Birimlerini Okuyor ve Yazıyorum

Zamanı ölçmek için saat ve dakika gibi birimler kullanırız.

Daha uzun zamanları anlatırken gün, hafta, ay, mevsim ve yıl birimlerinden yararlanırız.

Saatte kısa kol akreptir ve saat; uzun kol yelkovandır ve dakikayı gösterir. 1 saat 60 dakikadır, yarım saat 30 dakika, çeyrek saat ise 15 dakikadır.

- Tam saatlerde yelkovan 12'nin üzerindedir.

Örnek: Saat 7.00 “yedide”, saat 10.00 “onda” diye okunur. Yelkovan 6'nın üzerindeyse yarım saat, 3'ün üzerindeyse çeyrek geç, 9'un üzerindeyse çeyrek var anlamı taşır.

Zamanı hem okuyup hem de sayılarla yazabiliriz. 8.30, sekiz

buçuk; 9.15, dokuzu çeyrek geçe; 5.45 ise altıya çeyrek var şeklinde okunabilir.

Zaman ölçü birimlerini doğru kullanmak, günlük plan yapmamızı ve olayların ne kadar sürdüğünü anlamamızı kolaylaştırır.

Standart Uzunluk ve Kütle Ölçme Araçlarının Gerekliliği

Ölçme yaparken karış, parmak ya da adım gibi standart olmayan araçlar bazen işe yarasa da herkes için aynı sonucu vermeyebilir. Çünkü bu araçların büyüklüğü kişiden kişiye değişebilir.

Örnek: Bir sıranın uzunluğu bir öğrenci için 8 karış, başka bir öğrenci için 10 karış çıkabilir. Sonuçların farklı olması, ortak bir ölçüye ihtiyaç duyduğumuzu gösterir.

Bu nedenle standart ölçme araçları ve birimleri kullanırız.

Uzunluk ölçmede metre ve santimetre, kütle ölçmede kilogram ve gram yaygın olarak kullanılır.

Cetvel, mezura ve metre uzunluğu; terazi ise kütleyi ölçmemize yardımcı olur. Standart araçlar sayesinde ölçüm sonuçları herkes için anlaşılır ve karşılaştırılabilir olur.

Aynı birimleri kullanmak, günlük yaşamda doğru alışveriş

yapmayı, ürünleri karşılaştırmayı ve ölçüm sonuçlarını güvenilir biçimde paylaşmayı sağlar.

Uzunluk ve Kütleyi Standart Birimlerle Tahmin Ediyorum

Bir nesnenin uzunluğunu ya da kütlesini ölçmeden önce yaklaşık olarak düşünmek tahmindir. Tahmin yaparken daha önceki deneyimlerimizden yararlanırız.

Kalemin uzunluğunu santimetre, sınıf kapısının yüksekliğini metre ile; meyvenin ya da okul çantasının kütlesini ise gram ya da kilogram ile ifade etmek daha uygundur.

Örnek: Bir silginin kütlesinin kilogramla değil gramla, bir masanın uzunluğunun santimetre ya da metreyle belirtilmesi gerektiğini biliriz. Uygun birimi seçmek doğru tahmin yapmayı kolaylaştırır.

Tahminden sonra cetvel, metre ya da terazi ile ölçüm yaparız. Tahminimiz ile ölçüm sonucu arasındaki farkı karşılaştırır ve tahminimizin ne kadar yakın olduğunu değerlendiririz.

Bu çalışmalar, hem ölçü birimlerini doğru kullanmamızı hem de gerçek yaşamda daha isabetli tahminler yapmamızı sağlar.